

משרד הביטחון

ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון

התחלת תיק

7642868

מספר משלוח/תיק : 4261 - 535 / 2004

תאריך המסמך המוקדם : 01.01.1973

תאריך המסמך המאוחר : 30.04.1973

סימון התיק : מד

אגף מודיעין/מחקר

5 ענף
 586.012 סימוכין
 כה' ניסן תשל"ג
 27 אפר' 1973
 עותק מס' 18
 מסמך זה כולל 3 דפים

2.0

ע' ר' אמ"נ למחקר

לקט מודיעין מס' 87/73

הנדון: ה-מטכ"ל הסורי קיים תרגיל מפקדות שנושאו

המרכזי - כיבוש רמת הגולן

המקור: מ-20 אפר' 73

1. ממקור טוב מחברר, כי בימים 20-24 דצמ' 72 בוצע בסוריה תרגיל מפקדות מטכ"לי, שכלל גם את מפקדות הדיביזיות, ונושאו - כיבוש רמת הגולן. שלבי התרגיל היו כדלקמן:-

א. ריכוז הכוחות - עד יום ה"ע" - תפיסת מערך החרום בחזית ע"י הדיביזיות המשוריינות ודיביזיות ה-חי"ר. כבר בשלב זה מבצעים התקפות-פתע ב-קנ"מ קטן על "מטרות חיוניות" ברמה"ג (נראה שהכוונה לפשיטות קטנות או מחטפים מצומצמים).

ב. התקפת הדרג הראשון - ביום ה"ע" תוקפות דיביזיות ה-חי"ר, כל אחת בגזרתה, כאשר ציר נוא -- תל פארס -- גשר בנות יעקב נחשב לציר ראשי. נראה שהמשימה היא כיבוש רצועה בעומק של 6-8 ק"מ. התקפת-הנגד של האויב מונחת, בשלב זה בגזרה הצפונית על אגפה הימני של דיב' חי"ר 7. הדיביזיה עמדה בהתקפה זו בסיוע חט' משוריינת 81 של דיב' משוריינת 3, שתגברה אותה לצורך זה.

ג. התקפת הדרג השני - ביום ה"ע" ועד 1 תוקפת דיב' משוריינת 1 בציר חרשניה -- גשר בנות יעקב ומבקיעה עד הירדן. חלוץ של הדיביזיה תופס מאחז גם בגדה המערבית.

חומר רגיש

מפאת רגישות המקורות מהם הושג מידע זה, לא ייכללו נחונים אלה במלואם בשום פרסום מודיעיני נוסף. הם מועברים לידיעת המכתבים בלבד.

חומר רגיש

אין לרווחו בגלוי בקשר קוי או אלחוטי. השימוש המבצעי בו - ע"י תרגומו לפקודות. העיון והטיפול בו - ע"י המורשים לכך בלבד. יש להחזיקו בתנאי בטחון מירביים. חל איסור מוחלט על יצירת עותקים נוספים ממנו. על כל תקלה בטחונית - ידווח מיידית ליקב"ט חמ"ג.

ד. ביום ה-"ע" ועוד 3 נערכים הכוחות להגנה לאורך הירדן, נוכח קידום עתודות אויב מהעומק. בשלב זה משלימות דיב' חי"ר 7 ו-דיב' משוריית 3 את כיתור כוחות האויב שביצעו את התקפת הנגד והודפים אותם לירדן. המאחז של דיב' משוריית 1 ממערב לירדן מוסג אל מזרח הנהר.

2. זוהי ידיעה ראשונה על ביצוע תרגיל מפקדות העוסק במיתקפה סורית בגרלן. גם בעבר הערכנו, שלסורים קונצפציה התקפית, אך עתה מתברר כי אכן נבדקת תוכנית אופרטיבית סורית קונקרטיית לכבוש רמה"ג.

3. תוכנית ההתקפה הסורית מבוססת על הדוקטרינה הסובייטית; מכאן נובעים:-

א. שלב ריכוז הכוחות בהיערכות החירום כהכנה להתקפה.

ב. דיביזיות ה-חי"ר תוקפות ראשונות ורק אח"כ מוטלת לקרב דיביזיה משוריית, המבקיעה לעומק ומאפשרת ע"י כך לכוחות האחרים להשלים את כיבוש כל השטח.

4. קו מאפייין חשוב של התוכנית הסורית הוא תפיסת הלחימה בגרלן כלחימה ממושכת יחסית וקשה:-

א. ההבקעה עד קו הירדן נמשכת יומיים.

ב. יצוב הקו על הירדן נמשך יומיים נוספים.

המסקנה המתבקשת מכאן היא שהסורים לא ימהרו להחליט על ביצוע תוכנית כזאת, כל עוד לא נוצרו תנאים שלדעתם יאפשרו הצלחתה.

5. קו מאפייין נוסף הוא בהגדרת המטרה - שחרור רמת הגולן. מכאן, שלפחות

מתרגיל זה מתאשרת הנחתנו, שהסורים אינם רואים את מטרת הלחימה הבאה מעבר לצורכי "חיסול תוקפנות 67".

6. מתוך שהסורים היקצו למתקפה 19 חט', נראה שהם מעריכים את הכוח הישראלי שממולם בין 6 ל-8 חט' (מהערכות סוריות קודמות ידוע לנו שהם רואים 8-10 חט' כ-סד"כ אותו תוכל ישראל להקצות לחזית הסורית במקרה של מלחמה בשתי חזיתות). מכאן אפשר להסיק, כי הנחת יסוד של המתכננים הסוריים הייתה, שכוחות ישראליים מרוחקים גם לחזיתות אחרות - ובעיקר לחזית המצרית.

7. חסרים נתונים רבים אודות התנאים בהם רואים הסורים מתקפה כזאת כאפשרית (כמו, למשל, המצב באויר) וכן פרטים על אופן ניהול הלחימה. עם זאת אפשר להניח, כי התוכנית שנבדקה בתרגיל היא התוכנית הסורית הבסיסית למתקפה בגרלך (בה תיתכנה, כמובן, ווריאציות בהתאם לנסיבות). זאת נוכח נטייתם של הסורים לפעול בהתאם לדוקטרינה והקשיים בהם נתקלו כל אימת שניסו לאלתר תוכניות מבצעיות (דוגמא לכך, המתקפה בירדן ב-ספט' 1970).

4

משרד הבטחון
ארכיון צה"ל ומערכת הבטחון

סוף התיק

5000 (6.73)

28/204